

Handläggare
Jenny Lindskog
Telefon: 08-50827631

Till
Idrottsnämnden
2023-10-24

Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028

Svar på uppdrag i budget 2022 att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program för perioden 2023-2027 samt att ta fram en ny strategi för det rörliga friluftslivet för perioden 2023-2027

Förvaltningens förslag till beslut

1. Idrottsnämnden godkänner förslaget till *Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028*
2. Idrottsnämnden överlämnar programmet till kommunfullmäktige för fastställande

Sammanfattning

I budget för 2022 fick idrottsnämnden i uppdrag att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program och en ny strategi för det rörliga friluftslivet. I programmet har stadens mål och strategier för utveckling av friluftslivet inkluderats vilket innebär att staden får ett samlat program för både idrott, motion och friluftsliv. Programmets giltighetstid har justerats och föreslås gälla 2024-2028.

Programmet bygger på ett folkhälsoperspektiv där fysisk aktivitet är en betydande faktor för förbättrad hälsa för stockholmarna. Den huvudsakliga målsättningen är därför att fler stockholmare ska bli fysiskt aktiva med särskilt fokus på barn och ungdomar. Detta sker genom att strategiskt arbeta för att öka jämställdheten och minska ojämlikheten i hälsa genom att prioritera grupper som är inaktiva i stor utsträckning.

Bakgrund

Fysisk aktivitet är en betydande faktor i arbetet för en förbättrad folkhälsa. Enligt världshälsoorganisationen, WHO, kan upp emot fem miljoner dödsfall per år i världen undvikas om populationen är

mer fysiskt aktiv. I *Fysisk aktivitet i sjukdomsprevention och sjukdomsbehandling (FYSS)* anges att det finns vetenskapliga belägg för att fysisk aktivitet minskar risken att insjukna i de flesta stora folksjukdomar. De allmänna rekommendationerna i *FYSS* sammanfattas i budskapet ”Den som är fysiskt aktiv mår bättre, sover bättre och fungerar bättre”.

Stockholms stads idrottspolitiska program och strategi för det rörliga friluftslivet 2018-2022 antogs av kommunfullmäktige 2018 och i budget för 2022 fick idrottsnämnden i uppdrag att ta fram ett nytt program respektive en ny strategi.

Ärendet

Till grund för Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv ligger både global, nationell och lokal forskning om vad fysisk aktivitet ur ett folkhälsoperspektiv bidrar till på individ- och befolkningsnivå, nuvarande hälsoläge bland ungdomar och vuxna, andel fysiskt inaktiva samt fritidsvanor bland barn och ungdomar i Stockholm.

Den internationella organisationen International Society for Physical Activity and Health, ISPAH, uppmanar alla länder att prioritera fysisk aktivitet. ISPAH har tagit fram åtta vetenskapligt belagda investeringar för att öka den fysiska aktiviteten. Dessa åtta investeringar är skolbaserade program, aktiv transport, hälsofrämjande stadsplanering, hälsofrämjande hälso- och sjukvård, kommunikation och massmedia, idrott och fritidsaktiviteter åt alla, aktiva arbetsplatser och samhällsbaserade program. I Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv har dessa investeringar omsatts till stadens arbete med fysisk aktivitet. De insatser som föreslås bygger också på Folkhälsomyndighetens folkhälsopolitiska ramverk samt myndighetens rekommendationer om fysisk aktivitet och stillasittande.

I det föreslagna programmet för idrott, motion och friluftsliv har stadens mål och strategier för utveckling av friluftslivet inkluderats. Detta innebär att det nuvarande idrottspolitiska programmet och strategi för det rörliga friluftslivet slås ihop till ett program och att staden får ett samlat program för idrott, motion och friluftsliv. I arbetet med att ta fram det nya programmet har idrottsförvaltningen genomfört dialoger med ungdomar och referensgruppsmöten med idrottsnämndens ledamöter, tjänstepersoner på idrottsförvaltningen och tjänstepersoner på andra berörda förvaltningar och bolag i staden. Samtal har även förts med företrädare för civilsamhället och med akademien. En förfrågan om att inkomma med synpunkter på ett utkast av programmet har

skickats till utvalda civilsamhällesorganisationer och förbund där ett antal specialdistriktsförbund inkommit med svar. Utifrån dessa synpunkter har vissa justeringar gjorts.

Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv
Stockholms stad ska arbeta för att *alla* stockholmare ska vara fysiskt aktiva, oavsett ålder, bakgrund eller förutsättningar. Stadens huvudsakliga arbete för att främja fysisk aktivitet inriktas dock på barn och ungdomar 7-20 år samt på personer med funktionsnedsättning från sju år. För att utjämna skillnader i hälsa utifrån jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv ska staden prioritera att stimulera grupper som idrottar eller motionerar i mindre utsträckning än snittet till ökad fysisk aktivitet. Dessa prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning från sju års ålder samt ungdomar 13-20 år, särskilt flickor och ungdomar med låg socioekonomisk bakgrund.

Stadens inriktningar för arbetet med idrott, motion och friluftsliv är huvudsakligen uppdelat i två delar i programmet. Den första delen, med huvudrubriken *Idrottsstaden Stockholm*, behandlar det arbete och främjande insatser staden gör för att nå ut till en stor mängd stockholmare. Detta i form av en beskrivning av stadens arbete för att aktivera stockholmare i alla åldrar, främjande av föreningslivet samt arbete för att stimulera till ett ökat friluftslivsutövande. Den första delen behandlar även stadens idrottsspecifika arbete med elitidrott och idrottsevenemang.

Den andra delen, med huvudrubriken *Fokusområden*, behandlar tre områden där staden ser särskild potential att stimulera grupper som står längre ifrån idrott och motion. Det första fokusområdet, *En aktiv skola*, beskriver hur kompensatoriska åtgärder för ökad fysisk aktivitet kan implementeras med skolan som bas. Fokusområde två, *Organiserad motion och idrott för alla*, beskriver hur staden ska arbeta med att bredda utbudet av organiserade idrotts- och motionsaktiviteter för att, genom flera organisatörer och genom riktade insatser, nå de inaktiva stockholmarna med fokus på de prioriterade grupperna. Det tredje fokusområdet, *Anläggningar och ytor som främjar rörelse*, beskriver övergripande stadens arbete med att utveckla utbudet av anläggningar och ytor för idrott, motion och friluftsliv för att stimulera fler till fysisk aktivitet.

Avslutningsvis beskrivs vikten av samverkan samt hur programmet följs upp.

Arbetet med att få fler stockholmare fysiskt aktiva spänner över flera sektorer. Ansvarsfördelningen mellan nämnder och bolag presenteras under respektive rubrik i programmet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av idrottsstrategiska enheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv föreslås bli gällande 2024-2028 och vara ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolag. Programmet pekar ut riktningen för stadens arbete för ökad fysisk aktivitet och ger vägledning i prioriteringar och strategier. Det övergripande målet i programmet är att genom ökad fysisk aktivitet förbättra folkhälsan och minska ojämlikheter i hälsa. Störst hälsoeffekt får individer som går från inaktivitet till att utöva någon form av regelbunden fysisk aktivitet. Målet är därför att fler stockholmare ska börja idrotta eller motionera regelbundet. För att ytterligare stärka idrottsstaden Stockholm tar staden med det här programmet ett samlat grepp om idrott, motion och friluftsliv. Fokus är att få fler stockholmare i rörelse oavsett form eller organisering.

Förvaltningen föreslår att samtliga berörda nämnder och bolag beskriver i respektive verksamhetsplan hur de ska tillämpa programmet inom sitt ansvarsområde.

Ekonomiska konsekvenser

Programmet kommer att på kort och lång sikt styra vilka prioriteringar som görs inom den budget som nämnden tilldelas inom investering och driftbudget.

Måluppfyllelse

Programmet ska bidra till stadens *Vision 2040* samt måluppfyllelse för de tre inriktningsmålen;

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Miljökonsekvenser

Inriktningen i programmet är att stadens idrottsanläggningar ska lämna så litet avtryck på miljön och klimatet som möjligt.

Idrottsanläggningar och idrottsverksamhet i staden ska bidra till en

giftfri miljö och en minskad klimatpåverkan genom en effektiv energianvändning, miljöanpassad vägtrafik samt en hållbar hantering av avfall, plast och kemikalier.

Tillgänglighet

Programmet utgår från Stockholms stads *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023*.

Jämlikhet och funktionshinderperspektivet är en viktig del i programmet, vilket inkluderar exempelvis universell utformning, från- och tillgänglighetsanpassade anläggningar, tillgängliga verksamheter och möjlighet till delaktighet och inflytande. Personer med funktionsnedsättning från sju år fortsätter att vara en prioriterad målgrupp för att öka den fysiska aktiviteten.

Programmet har presenterats för idrottsnämndens funktionshinderråd.

Konsekvenser för barn

Programmet utgår från Stockholms stads *Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022*.

Programmet gäller för alla barn i Stockholm. Programmet fokuserar på insatser för att öka den fysiska aktiviteten bland barn och ungdomar med särskild prioritering av grupper som är underrepresenterade bland de fysiskt aktiva. Dialog har skett med ungdomar inför och under arbetet med programmet. Barnrättsperspektivet är en central del i programmet där barns rätt till delaktighet och inflytande tydligt framgår.

Jämställdhetsanalys

Programmet utgår från Stockholms stads *Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022*.

I barn- och ungdomsgruppen är flickor fysiskt inaktiva i högre utsträckning än pojkar i alla åldersgrupper. Flickor deltar i lägre utsträckning i föreningslivet och är kraftigt underrepresenterade på stadens spontanidrottsytor.

Programmet ska leda till ett mer jämställt utövande av idrott och motion vilket i sin tur bidrar till jämlikhet i hälsa. Jämställdhet har därför en central roll och genomsyrar programmets alla delar. Jämställda och jämlikt planerade och genomförda investeringar och verksamheter ska vara en självklarhet i Stockholms stad. Tonårsflickor fortsätter att vara en prioriterad målgrupp.

Marina Högländ
Idrottsdirektör
Idrottsförvaltningen

Peter Ahlström
Idrottsstrategisk chef
Idrottsförvaltningen

Bilagor

Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv 2024-2028